

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Dandserinden

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Dandserinden", i Paludan-Müller, Fr.: *Dandserinden*, udg. af Berit Ziegler, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 115. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm04-shoot-idm140348532057424/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Dandserinden

Efterskrift

I. Udgivelsen 1833-1991

Dandserinden udkom anonymt vinteren 1832-33 og skaffede Frederik Paludan-Müller (1809-76) vind i sejlene. Læserne kaldte ham et geni og rev bogen væk fra boghandlerne, så den måtte genoptrykkes gang på gang gennem hele det nittende århundrede. Efter digterens 100-års fødselsdag ebbede interessen ud, og i dag kendes værket kun af et fåtal, hvilket er synd. *Dandserinden* genudgives hermed efter en pause på 76 år og for første gang efter den sjældne originale tekst – bortset fra et fotokopieret oplag fra 1970 til universitetsbrug.

Det, at et værk ved udgivelsen bliver en succes, behøver selvfølgelig ikke altid at garantere for værkets kvalitet. Men en sådan bog vil altid være bemærkelsesværdig, hvis man ønsker at kende en bestemt epokes smag og værdier – og vil som sådan have kulturhistorisk interesse. Med *Dandserinden* har vi altså en mulighed for at få forståelse for det københavnske borgerskab i 1830'erne, så meget mere som en del af indholdet er en veloplagt satire over det selvsamme publikum, som den henvender sig til.

Litteraturhistorisk set er *Dandserinden* det første *velskrevne* danske romantiske værk og giver os mulighed for at sammenligne den stormende og revolutionære europæiske romantisme med den mere forsigtige i Danmark, hvor der strengt taget ikke findes så megen litteratur, der kan kaldes romantisk. Som et romantisk værk peger *Dandserinden* frem i tiden og kan ses som en forløber for naturalismen. Bogens desillusionerede holdning har bevaret sin aktualitet og kendes fra senere digtere, for eksempel den unge Johannes V. Jensen, Tom Kristensen og Michael Strunge.

Ser man på Paludan-Müllers udvikling, kommer man ikke uden om *Dandserinden*, fordi værket rummer spirerne til hele det efterfølgende forfatterskab; for eksempel er klassikeren *Adam Homo* (1842-49) skrevet over *Dandserindens* læst. Paludan-Müllers stadige redigeringer af *Dandserinden* for hver ny udgave kan ses i lyset af forfatterens personlige udvikling, der spænder fra stadier af nihilisme til stadier af stadig strengere idealisme og religiøsitet.